یادداشت

گزارشی از «آبی مایل به صورتی»

| مریم برزکار | دستیار روانپزشکی. دانشگاه علوم پزشکی ایران |

چندوقت پیش بود که در پی اعلام آمادگی‌ام برای کمک به طرحی از کمیته امداد با من تماس گرفتند. در پاسخ به اینکه چه کمکی باشد و فرزند یتیم باشد یا بدسرپرست و ساکن کجا و همه سوالات دیگر پاسخ دادم که فرقی نمی‌کند، اما انگار به سوال جنسیت که رسید، اوضاع عوض شد. تفاوت ایجاد شد. بی‌درنگ جواب دادم دختر.

هرکدام از ما تجربه‌ای متفاوت از جنسیت داریم که حداقل آن، جنسیت خودمان است. زندگی روزمره‌مان، تعاملات و برداشتی که از خودمان در قالب جنسیت‌مان داریم.

آبی مایل به صورتی نمایشی است با صحنه‌ای به غایت تاریک و سیاه. با پله‌هایی افتان و خیزان که هرکدام از شخصیت‌ها از آن بالا می‌آیند، داستانشان را روایت می‌کنند و در تاریکی فرو می‌روند. همه را انگار تشابه در دردی از جنس جنسیت به هم گره زده است.

کارگردان که خودش راوی داستان است، دفترچه‌ای دارد از شخصی به نام شهرزاد که نوشته است: «اگر خوب خوبش رو بخوای، خود کلمه زن و مرد چیزی بیش از یک توهم نیستند. هیچ مردی صددرصد مرد نیست و هیچ زنی هم صددرصد زن نیست. اگر اینجوری بود، همه ما تبدیل می‌شدیم به یه مشت هیولا.»

قصه شروع می‌شود و ما شخصیت‌ها را می‌شناسیم که هیچ کدامشان تماما زن یا صددرصد مرد نیستند. شاید از معدود صحنه‌هایست که بی‌آنکه در آن خبری از تحقیر و تمسخر باشد، مردانِ روسری به سر را می‌بینیم.

قصه روی انواع مختلفی از نارضایتی‌های جنسی که در جامعه امروز ما قابلیت بیان را دارد، دست گذاشته است و قصه رنج‌هایشان را برایمان روایت می‌کند. از هر مافرودیت (دوجنسه) می‌گوید که تبعید شده، طرد شده. با تکه‌تکه‌شدن عروسکی که برایش نمادی از هویت جنسی‌اش بوده، نابود شده و هنگامی که دریچه امیدی از دنیای پزشکی و حمایت اجتماعی برای کسب هویت به رویش گشوده شده، تولدی دوباره یافته است. او امروز میترای ناتمام نمایشنامه ایست که کلاه‌گیسش را در انتهای نمایش بیرون می‌آورد و از همه راه‌های نرفته پیش‌رویش ناامید می‌شود.

امیر یک transgender زن به مرد است که بعد از عمل تغییر جنسیت وقتی که دارد زندگی‌اش را سروسامان می‌دهد، احساس تعلقی که به فرزند خود دارد، او را بهم ریخته است و نمی‌تواند از پس احساس والدگونه‌اش در کالبد مردی که فرزندش او را طرد می‌کند، برآید. امیر شکست می‌خورد.

یک ترنس دیگر نمایش اما هنوز دارد می‌جنگد. امید دارد و حمایت خانواده را و منتظر تولدی دوباره است.

ملک زنی است بی‌پناه که تنها سرمایه‌اش را جنسیتش می‌داند. مادر یست به ظاهر بی‌عاطفه که فرزندش را فروخته است اما شهرزاد قصه را به خانه‌اش راه داده و مراقبت می‌کند.

حسین دختریست که گیس‌هایش را با حسرت بریده و در جیبش نگه می‌دارد. خودش را در لباس پسرها پوشانده تا آسیب‌ها را از خودش دور کند.

بابا دایی مردی از نسل گذشته است که زندگی‌اش را پای تنها عشق به وصال نرسیده‌اش گذاشته و از خودش گذشته و پسرخواهرش را بزرگ کرده است. همان شهرزاد قصه را.

بی‌سبب نیست که همه چیز تاریک و سیاه است. صحنه، لباس‌ها و آینده‌ای که شخصیت‌ها با سرهای چرخیده از پس شانه‌هایشان به آن می‌نگرند. یک شخصیت دیگر هم است. مادرِ نمایش که پزشک آگاهیست. او نوعی متعالی از همه ماییم. همه ما که نمایش را می‌بینیم. همه مردمی که کلیت موضوع را می‌دانیم و ظاهرا درک می‌کنیم. حس همدردی‌مان را برمی‌انگیزد، اما اگر موضوع برایمان شخصی شود، پذیرش‌اش را نداریم و گویی بیش از حد در قالب‌هایی از پیش تعیین‌شده خودمان فرو رفته‌ایم.

مادری که در پایان با اشاره به دستبندهای صورتی و آبی وقت تولد نوزاد که جنسیت را متمایز می‌کند، برای فرزندش می‌نالد که دلم برایت تنگ شده آبی مایل به صورتی من.

اوریانا فلاچی در نامه‌ای به کودکی که هرگز زاده نشد، می‌نویسد: «کوچولو! آدم‌بودن عبارت قشنگیه، چون فرقی بین زن و مرد نمیذاره! قلب و مغز آدما جنسیت نداره»

نمایشنامه در بین همه سیاهی‌ها تمام می‌شود. با شخصیت‌هایی صورتی، آبی، یا رنگ‌هایی متمایل به این دو که ناامیدانه در جست‌وجوی رنگ دیگری هستند. رنگی که فلاچی در قلب و مغز آدم‌ها به آن اشاره کرد. رنگ سفید.

نخستین موضع مسئولان سازمان حفاظت محیط‌زیست به طرح جدید ترافیکی تهران در گفت‌وگو با «شهروند»

طرح جدید احتمالا به آلودگی بیشتر هوا می‌انجامد

معاون سازمان محیط‌زیست: شهرداری حتما باید ثابت کند که ذرات معلق در هوا با فروش طرح کاهش پیدا می‌کند در غیر این صورت سازمان محیط‌زیست با آن مخالف است

سرپرست مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم: برای نظارت به عملکرد شهرداری‌ها و مصوباتی که آنها درباره آلودگی هوا درنظر می‌گیرند برای سازمان محیط‌زیست جایگاه قانونی مشخص نشده است

مهتاب جودکی- شهروند| شرط سازمان محیط‌زیست برای اجرای ایده تازه طرح ترافیک این است: اثبات تأثیر فروش طرح ترافیک در کاهش آلودگی هوا. طبق قانون فعلی آرم ورود به محدوده طرح ترافیک روزانه ۴۰هزار تومان به فروش می‌رسد اما در قانون جدید مالیات ورود به محدوده طرح باز هم کمتر خواهد بود؛ بیشترین هزینه ۳۶هزار تومان و کمترین هزینه ۹هزار و ۶۰۰تومان. این تصمیم از زمان مطرح‌شدنش میان کارشناسان، منتفعان و محیط‌زیستی‌ها محل بحث بوده و حالا معاون سازمان محیط‌زیست به «شهروند» می‌گوید؛ هزینه درنظر گرفته‌شده برای طرح جدید بازدارنده نیست؛ از یک طرف نمی‌شود درآمدزایی کرد و از طرف دیگر زمینه‌افزایش آلودگی هوا را فراهم کرد.

شهردار تهران هفته‌های پیش درباره این طرح گفته بود که روزانه ۱۲۰هزار خودرو اجازه ورود به محدوده‌طرح ترافیک را دارند اما ضابطه خیلی دقیقی بر نحوه توزیع آن حاکم نیست، درحالی که مفاسد و مسائلی هم درباره توزیع این آرم‌ها وجود داشته است. براساس لایحه پیشنهادی شهرداری تهران برای تغییر شیوه صدور اجازه ورود به محدوده‌های طرح ترافیک، هزینه ورود به محدوده سبز یعنی محدوده طرح فعلی در ۲۲۶روز سال تقریبا دومیلیون و ۱۶۹هزار تومان خواهد شد. همچنین بیشترین و کمترین پرداختی در محدوده زوج و فرد یا آبی ۳۲ تا ۱۲هزار تومان خواهد بود. اعضای شورای شهر و شورای‌عالی ترافیک موافقت ضمنی خود را با این طرح اعلام کرده‌اند و بنا شده بعد از گذراندن مراحل تصویب تا ۱۵ بهمن، از ۱۵ فروردین این طرح اجرا شود. موافقت‌ها و مخالفت‌های اعلام‌شده درباره طرح جدید ترافیکی درحالی است که باید در شورای‌عالی ترافیک و با حضور نمایندگان سازمان حفاظت محیط‌زیست درباره آن تصمیم‌گیری شود.

۴۰هزار تومان بازدارنده نیست

مسئولان سازمان محیط‌زیست در روزهای گذشته و با بالاگرفتن سروصداها درباره طرح جدید ترافیکی مطرح در شهرداری تهران، هنوز واکنشی در این‌باره نشان نداده‌اند اما حالا مسعود تجریشی، معاون محیط‌زیست انسانی سازمان حفاظت محیط‌زیست درباره موضع سازمان حفاظت محیط‌زیست، به‌عنوان نهاد نظارت بر مسأله آلودگی هوا، به «شهروند» می‌گوید: «به عنوان یک نگاه کارشناسی که در مشاوره با کارشناسان دیگر به‌دست آمده، می‌توان گفت؛ بیشترین مشکل طرح ترافیک میزان اثرگذاری آن است و از سوی دیگر باید میزان جریمه ورود به طرح ترافیک را مورد سوال قرار داد.»

به گفته تجریشی بسیاری از کشورها سالیان سال این طرح را با جزییاتی مثل میزان آلایندگی خودروها و زمان ماندن در محدوده طرح ترافیک اجرا کرده و به همین میزان عوارضی از شهروندان گرفته‌اند و حالا معاون جدید سازمان شهرداری تهران تصمیم گرفته آن را عملی کند؛ هرچند به گفته او «طرح تازه همچنان به‌عنوان ایده مطرح شده» و به مرحله نهایی نرسیده‌است.

معاون محیط‌زیست انسانی با اشاره به تفاوت ارزش مالی عوارض یکسانِ تعیین‌شده برای گروه‌های مختلَف ادامه می‌دهد: «ارزش پول می‌تواند در افراد مختلف متفاوت باشد. هزار تومان برای یک دانشجو یک ارزش دارد و برای کسی که بنزسوار است، ارزش دیگری. تأکید می‌کنم که مدل، مدل خوبی است اما آنچه که درحال حاضر مخالفان به آن اشاره می‌کنند و از اساس هم درست است، شیوه قیمت‌گذاری جرایم است. جریمه‌ای که دوستان شهرداری درنظر گرفته‌اند و راهنمایی و رانندگی به آن انتقاد دارد، به قدر کفایت بازدارنده نیست. همین حالا هرکسی وارد محدوده طرح ترافیک بشود، باید ۴۰هزار تومان عوارض بدهد. می‌بینیم که برای بسیاری از گروه‌ها این مسأله‌ای نیست، وارد محدوده طرح ترافیک می‌شوند و می‌گویند اشکالی ندارد. با خودشان می‌گویند ۴۰هزار تومان می‌دهم و با خودروی خودم به مقصد می‌روم و برای آژانس گرفتن دردسر نمی‌کشم»

عکس: نسیم اعتمادی/ شهروند

اگر آلوده کند، وارد می‌شویم

از نگاه تجریشی، درحالی که عوارض ورود به محدوده طرح ترافیک برای گروه‌های مختلف، ارزش مالی متفاوتی دارد و رقم تعیین‌شده هم بالا نیست، محتمل است که طرح جدید به افزایش ورود خودرو به محدوده ترافیکی و آلودگی هوا بینجامد.

او با بیان این‌که باید تهرانِ شلوغ را از ساوه متفاوت دید، ادامه می‌دهد: «کسی که وارد محدوده ترافیکی می‌شود باید هزینه بیشتری بدهد و در کنار آن از خودروی استانداردتری هم استفاده کند و طبیعی است که قانون در این‌باره برای کل کشور عمومی نباشد.» تجریشی با گفتن این حرف‌ها مثالی می‌زند: «بسیاری از کشورهای دنیا این طرح را اجرا می‌کنند؛ ازجمله به‌تازگی در پژوهشی دیدم که از میان ۲۰ کشوری که این طرح را اجرا می‌کنند، اجرای آن در ۱۶ کشور موفقیت‌آمیز بوده اما جالب است که ۴ کشوری که طرح در آنها موفقیت‌آمیز نبوده کشورهای آسیایی هستند که نتوانسته‌اند طرح را به‌طور کامل اجرا کنند.»

تجریشی با بیان این‌که باید به شهرداری مهلت داد تا مدلش را به‌طور شفاف معرفی کند، می‌گوید: «ما از دوستان شهرداری خواسته‌ایم که سیاهه انتشارشان را اعلام کنند و به‌طور دقیق بگویند که پیش‌بینی‌شان از اثرگذاری فروش طرح ترافیک در کاهش آلودگی هوا چیست؟ مطمئنا نباید این‌طور باشد که از یک‌طرف منبعی مالی به یک نهاد اضافه شود و در عوض از سوی دیگر ذرات معلق به هوا اضافه کند. شهرداری حتما باید ثابت کند که ذرات معلق در هوا با فروش طرح کاهش پیدا می‌کند، در غیر این‌صورت سازمان محیط زیست با آن مخالف است. این طرح حتما باید به‌طور دقیق پایش شود تا اگر در روزهای نخست اجرا به افزایش آلودگی انجامید، سازمان حفاظت محیط زیست به آن وارد شود.»

> **جریمه ۴۰هزار تومانی برای جلوگیری از تردد بیشتر خودروها در محدوده‌های طرح ترافیک بازدارنده نیست**
>
> **درحالی که عوارض ورود به محدوده طرح ترافیک برای گروه‌های مختلف، ارزش مالی متفاوتی دارد و رقم تعیین‌شده هم بالا نیست، محتمل است که طرح جدید به افزایش ورود خودرو به محدوده ترافیکی و آلودگی هوا بینجامد**

نهاد نظارتی که به شهرداری نظارت ندارد

درحالی که سازمان حفاظت محیط زیست نهادی نظارتی است و باید درباره آلودگی هوا عملکرد نهادهای دیگر را پایش کند و از آنها گزارش عملکرد بخواهد، این سوال مطرح می‌شود که آیا شهرداری هم جزو نهادهایی است که سازمان حفاظت محیط زیست به عملکرد آن درباره آلودگی هوا نظارت دارد؟ در این‌باره، تجریشی توضیح می‌دهد که «شهرداری‌ها دولت محسوب نمی‌شوند، سازمان‌های مردم‌نهادی هستند که نه ساختاری خصوصی دارند و نه دولتی.»

به گفته او، وقتی مصوبات هیأت وزیران وزارت نظارت به عملکرد شهرداری‌ها و مصوباتی که آنها درباره آلودگی هوا در نظر می‌گیرند، برای سازمان محیط‌زیست جایگاه قانونی مشخص نشده‌است.»

او با بیان این‌که نظارت سازمان حفاظت محیط زیست چندین‌بار در مصوبات مطرح شده، ادامه می‌دهد: «گزارشاتی را که درباره نظارت تهیه کرده‌ایم برای هیأت دولت و دستگاه‌های نظارتی فرستاده‌ایم. مثلا برای همین مصوبه سال ۱۳۹۳ سازمان بازرسی کل کشور به استناد گزارشی که ما داشتیم، در مورد تک‌تک محورهای مصوبه از تمام دستگاه‌ها سوال پرسید و جواب خواست. غیر از سازمان بازرسی، دیوان محاسبات کشور هم براساس گزارشات ما همین کار را انجام داد. مرکز مطالعات ریاست‌جمهوری هم مدلی دارد که مدیریت پروژه می‌کند تا ببیند تنگناها و موانع اجرای مصوبه‌ها چه بوده‌است. درواقع مصوبه نظارت ما صرفا مکاتبه برای گرفتن گزارش عدم انجام آنها نبوده و فرآیندهای این‌چنینی هم طی شده‌است.»

به گفته زندی، در بحث استانداردسازی خودروهای سواری، نمونه‌برداری‌ها از سوی سازمان محیط زیست انجام و آلایندگی سنجش و در صورت داشتن شرایط استاندارد با شماره‌گذاری خودروها موافقت می‌شود. علاوه بر این وقتی خودرویی در چرخه تردد قرار می‌گیرد بحث معاینه فنی آن مطرح می‌شود و در معاینه فنی براساس مصوبات و قوانین موجود اصلی‌ترین وظیفه سازمان محیط زیست تعیین حدود مجاز خروجی از اگزوز خودروهاست. این حدود مجاز تعیین تکلیف شده و شهرداری باید آن را به بهترین نحو انجام دهد و یک آیین‌نامه نظارت و انجام معاینه فنی هم در این قضیه دخالت دارد و نظارت می‌کند. سرپرست مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم ادامه می‌دهد: «در این راستا اگر خودرویی موفق به گرفتن معاینه فنی نشد، پلیس باید با آن برخورد کند. ما در چارچوب قوانین خودمان عمل می‌کنیم. یکی از مشکلاتی که وجود دارد به‌عنوان مثال در بحث معاینه فنی این است که حدود مجاز در شورای عالی محیط زیست مصوب شده که براساس آن یک‌بار در دور آرام باید اندازه‌گیری شود و یک‌بار در دور تند. این درحالی است که شهرداری در دور تند می‌بیند ۷۰درصد خودروها امکان پاسخگویی به این حدود مجاز معاینه فنی را ندارند و عملا این قسمت را انجام نمی‌دهند. در بحث معاینه فنی هم مسأله معاینه فنی برتر مطرح شده است و براساس آن خودروهایی می‌توانند در محدوده‌های طرح ترافیکی وارد شوند که معاینه فنی برتر را انجام داده باشند؛ یعنی دور بالا. ما در چارچوب مقررات وظایف خودمان را انجام می‌دهیم و اگر در اجرا مشکلی هست، در گزارشاتی که تهیه می‌کنیم، مسأله را هم برای ریاست‌جمهوری می‌فرستیم و هم برای دستگاه‌های نظارتی.»

خبر

رئیس اورژانس اجتماعی کشور:

در ۶ ماه اول امسال، ۶۴۴ دختر از خانه فرار کرده‌اند

ایلنا| رئیس اورژانس اجتماعی می‌گوید در شش‌ماه اول امسال، ۶۴۴ دختر از خانه فرار کرده‌اند.

حسین اسدبیگی با اعلام این خبر گفت: «آمار درست دختران فراری که در بهزیستی پذیرش شده‌اند، آمار مداخله در بحران‌ها است و وقتی می‌گوییم، تعدادی دختر به خودروهای خدمات سیار مراجعه می‌کنند به معنای فراری بودن آنها نیست.»

او در واکنش به آمار منتشر شده در رابطه با دختران فراری که تعداد آنها در ۶ ماهه اول سال، ۳هزار نفر اعلام شده بود، ادامه داد: «این آمارها در سه بخش عنوان می‌شود، وقتی می‌گوییم تعداد ۱۳۰۰ نفر با ۱۲۳ تماس گرفته‌اند، باید تأکید کنم که این افراد فقط تماس گرفته‌اند، اما مسأله اصلی آمار افرادی است که پذیرش شده‌اند؛ یعنی بهتر بود، رسانه‌ها آمار دقیق را بر مبنای پذیرش در مرکز مداخله عنوان می‌کردند که تعداد آنها ۶۴۴ مورد بوده‌است.»

رئیس اورژانس اجتماعی گفت: «آمار دختران فراری که در بهزیستی پذیرش شده‌اند، آمار مداخله در بحران‌هاست اما وقتی می‌گوییم این تعداد به خودروهای خدمات سیار مراجعه می‌کنند؛ ممکن است فراری نباشند. ممکن است خانواده و آشنایان به این ماشین‌ها مراجعه کنند یا افرادی باشند که بخواهند آمار و اطلاعاتی را ارایه کنند، حتی کسانی که تلفنی تماس می‌گیرند، ممکن است بخواهند اطلاعاتی کسب کنند یا به‌عنوان اطرافیان فرد فراری چندین بار تماس گرفته باشند و این آمارها را افزایش می‌دهد، درحالی که دختران فراری کسانی هستند که در مداخله در بحران پذیرش شده‌اند.»

اسدبیگی ادامه داد: «مداخله در بحران یک قسمت نگهداری شبانه‌روزی دارد؛ فرد یا خانواده مراجعه می‌کنند و افراد فراری بصورت مستقیم پذیرش می‌شوند اما ممکن است افرادی با تیم‌های سیار صحبت کرده باشند درحالی که پذیرش صورت نگرفته باشد.»

او گفت: «آماری که در رابطه با دختران فراری اعلام شده، مربوط به بخش مداخله در بحران‌هاست، ممکن است تعدادی به تیم خدمات سیار که در محلات هستند، مراجعه کنند و این افراد فقط برای راهنمایی گرفتن به این مراکز مراجعه کرده باشند.»

رئیس اورژانس اجتماعی درباره آمار پسران فراری ادامه داد: «۱۰۰ پسر در ۶ ماهه نخست سال ۹۶ از خانه فرار کرده‌اند که نسبت به تعداد دختران ناچیز است.»

اسدبیگی در پایان گفت: در ۶ ماهه اول سال در مرکز مداخله در بحران ۶۴۴ مورد پذیرش داشتیم که با خط ۱۲۳؛ یک‌هزار و ۷۲۷ مورد، از طریق خدمات سیار؛ ۵۱۵ مورد و درنهایت از طریق مرکز مداخله در بحران نیز ۱۴۴ مورد پذیرش شده‌اند.

خبر

معاون پیشگیری سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهر تهران:

علاءالدین ۸۰درصد ناایمن است

ایسنا| معاون پیشگیری سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهر تهران از انجام اقداماتی برای ایمن‌سازی ۱۳ پاساژ در بازار تهران خبر داد و گفت که پاساژ علاءالدین ۸۰درصد ناایمن است.

محمود قدیری درباره جلسات سازمان آتش‌نشانی با شهردار ناحیه بازار منطقه ۱۲ توضیح داد: «تاکنون دو جلسه در راستای انجام اقداماتی برای ایمن‌سازی برخی پاساژها برگزار کرده‌ایم و دیروز سومین جلسه برگزار شد. قرار است با مسئولان ۱۳ پاساژی که به صورت داوطلبانه برای ایمن‌سازی اقدام کرده‌اند، هماهنگی‌های لازم صورت گیرد و آنها براساس دستورالعمل مناسب و قابل اجرایی که به آنها می‌دهیم، ایمن‌سازی‌ها را انجام دهند. امیدوارم این جلسه‌های فنی و اجرایی نتیجه خوبی داشته باشد و ایمن‌سازی این پاساژها آغاز شود.» او معتقد است که ساختمان‌های قدیمی هم قابلیت ایمن‌سازی دارد: «این ساختمان‌ها اگر فرسوده نباشد و قابلیت استفاده داشته باشد، می‌شود ایمنی آنها را بالاتر برد. البته نکته مهمی که وجود دارد این است که دستورالعمل‌ها بعد از اجرا باید نگهداری شود و این کارها ادامه‌دار باشد، چرا که اگر نظم نباشد و بعد از انجام کارها دستورالعمل رها شود دوباره ممکن است که ساختمان از ایمنی لازم خارج شود.» قدیری به وضع پاساژ علاءالدین هم اشاره کرد: «این پاساژ اقداماتی را انجام داد، اما من درحال حاضر به شما می‌گویم که این ساختمان از عملکرد خود خارج شده و حدود ۸۰درصد ناایمن است، ولی اگر نگهداری مناسب بعد از ایمن‌سازی انجام شود در صورت وقوع حادثه، خسارت کم و قابل کنترل خواهد بود.»

جدول شماره ۱۳۲۰

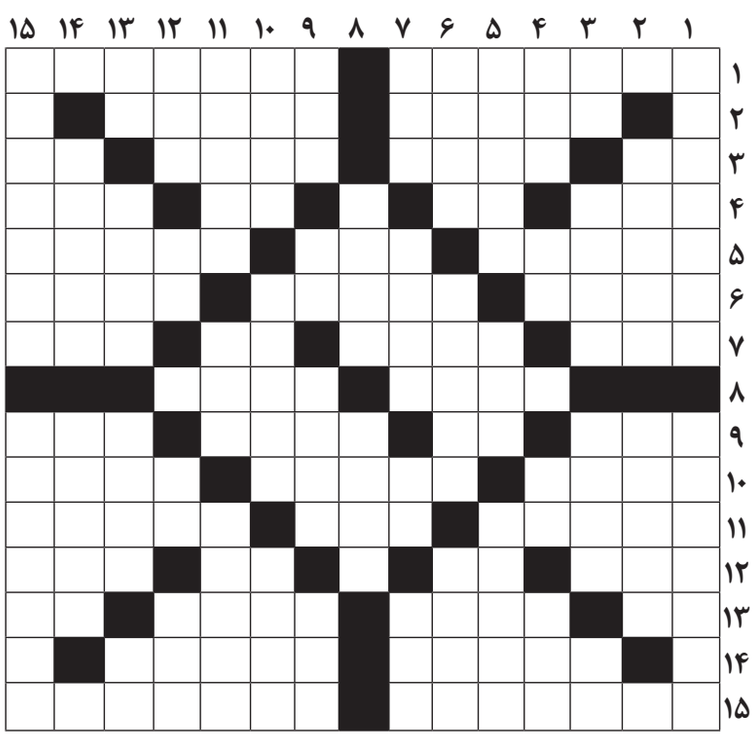

افقی

۱- شاخه‌ای از سوسیالیسم- برخوردار
۲- بدون شغل- شهری در غرب گیلان
۳- جفت ماده- همسایه تبریز- افضل- خدای ژرمن
۴- گردش دسته‌جمعی- اسب تبریزی- تصدیق روسی- سنگسار کردن
۵- قلب قرآن- بهشت شداد- تیمی در فوتبال ایتالیا
۶- نوعی چرم- به پایان رساندن- نوعی طلاق
۷- پیالهٔ شراب- کرم کدو- معیار اندازه‌گیری قدرت و توان ماشین‌های سانتریفیوژ- صدا و آواز
۸- آبراه- گمشده یعقوب
۹- ... کسا که به روز تو آرزومند است- آش- دره معروفی در لبنان- راه زیرزمینی
۱۰- موش خرما- ژست بازیگر- عنصر فلزی جامد، نقره‌ای‌رنگ و بسیار سخت که در ساخت برخی آلیاژها و آب‌کاری فلزات به کار می‌رود
۱۱- شهرستان- پسر عرب- شادمان
۱۲- قوت لایموت- چهره- علامت مفعول- صدای مهیب
۱۳- بدی- تیم فوتبالی در اسپانیا- کشور کاسه شکر- کارگاه بافندگی
۱۴- ناپیدا- جویدنی تمام‌نشدنی
۱۵- تشکیل لخته خون در عروق- فیلم زنده‌یاد علی حاتمی

عمودی

۱- اتاقک دربسته فلزی برای حمل اجناس- ورم ریه
۲- دشمن ضوابط- بزرگ و مهتر
۳- شبکه اینترنتی- پیامبر- سهل- جدید
۴- جد- سرسلسله اعداد- او- آن سوی سقف
۵- برابر- سبزی نقلی- از واجبات نماز
۶- خاموش و بی‌صدا- جایزه- نام قدیم مشکین‌شهر
۷- سنگ آتش‌زنه- آینده- حرف انتخاب- رنگ طبیعت
۸- میوه بم- کوسه
۹- سلاح انفجاری- بنده و شما- آخرین حالت در نزد زاهدان- طرح ناموفق آموزشی
۱۰- محل ذخیره اطلاعات کامپیوتر- وسیله نظافت دندان- امتلای معده
۱۱- شاخه تازه درخت- توانایی مالی- ریخت و پاش پول در عروسی
۱۲- سگ بیمار- تیر پیکاندار- ویتامین جدولی- روی کردن بخت و اقبال
۱۳- سنگ بتونه- شرط‌بندی- محافظ پلکان- نگهبان گله
۱۴- فنی در قرائت قرآن- پارچه بریده شده به اندازه دوخت لباس
۱۵- دلباخته اتللو- رده‌ای از هواپیماهای نظامی

حل جدول شماره ۱۳۱۹

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	ح	س	ا	ن	■	س	ی	ر	ا	ل	ی	و	ن	■
۲	ی	ک	چ	ا	■	د	ن	ب	ه	■	م	ک	ر	و	ه
۳	ر	■	ا	ک	■	ن	گ	ا	ر	ش	■	ی	س	ا	ر
۴	و	د	د	■	د	ا	د	■	و	ط	ن	■	ک	ل	ک
۵	ب	ا	ه	ن	ر	■	ا	ت	ا	■	ا	ب	■	ه	ا
۶	ی	ن	■	ا	ر	غ	ن	و	ن	■	د	ر	ک	■	ر
۷	ک	ی	■	■	و	ا	■	پ	■	س	ر	گ	ی	ج	ه
۸	■	ا	و	ل	■	ل	ک	■	ی	س	■	ه	و	ا	■
۹	د	ل	چ	و	ی	ی	■	م	■	ا	ا	■	■	ن	ا
۱۰	ی	■	ه	د	ر	■	م	ص	ا	ف	ح	ه	■	و	س
۱۱	ا	چ	■	ر	م	■	ش	ر	ر	■	م	ی	م	ی	ک
۱۲	ل	ی	ا	■	ر	ش	ک	■	ک	ر	د	■	ا	ن	ا
۱۳	ی	ر	ن	ا	■	م	د	ا	ی	ن	■	ن	ن	■	ر
۱۴	ز	ا	ب	ل	ی	■	ا	ر	د	ه	■	ق	ل	م	ی
۱۵	■	ن	ا	خ	و	ا	ن	د	ه	■	ا	ل	ی	ا	س